

Nr 50

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under åttonde huvudtiteln gjorda framställningar om anslag för budgetåret 1956/57 till arkiv, bibliotek och museer, kyrkliga ändamål samt akademier m. m. jämte i ämnet väckta motioner.
(2:a avd.)

Arkiv, bibliotek och museer

1:o) **Riksarkivet: Inköp av arkivalier och tryckta arbeten.** I enlighet med Kungl. Maj:ts i propositionen nr 1 under åttonde huvudtiteln framställda förslag (punkt 5, s. 13 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 4 januari 1956), vilket innebär en anslagshöjning med 1 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Riksarkivet: Inköp av arkivalier och tryckta arbeten* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 9 000 kronor.

2:o) **Riksarkivet: Fortsatt utgivande av sådana handlingar, som äro av vikt för fäderneslandets historia.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 6, s. 14), vilket innebär en anslagsminskning med 1 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Riksarkivet: Fortsatt utgivande av sådana handlingar, som äro av vikt för fäderneslandets historia*, för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 1 500 kronor.

3:o) **Lands- och länsarkiven: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 7, s. 14—17), vilket innebär en anslagshöjning med 83 300 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkärna följande avlöningsstat för lands- och länsarkiven, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1956/57:

A v l ö n i n g s s t a t

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	278 500
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	313 400
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	146 100
	Summa kronor 738 000

b) till *Lands- och länsarkiven: Avlöningar* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 738 000 kronor.

4:o) **Lands- och länsarkiven: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 8, s. 17—19), vilket innebär en anslagshöjning med 19 800 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lands- och länsarkiven: Omkostnader* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 139 300 kronor.

5:o) **Lands- och länsarkiven: Inköp av arkivalier och tryckta arbeten.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 9, s. 19 och 20), vilket innebär en anslagshöjning med 1 200 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lands- och länsarkiven: Inköp av arkivalier och tryckta arbeten* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 5 200 kronor.

6:o) **Lands- och länsarkiven: Bokbindning och konservering av arkivalier.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 10, s. 20), vilket innebär en anslagshöjning med 2 700 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lands- och länsarkiven: Bokbindning och konservering av arkivalier* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 12 700 kronor.

7:o) **Kungl. biblioteket: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 11, s. 20—28) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1956/57 vidtaga de ändringar i personalförteckningen för kungl. biblioteket, som föranledas av vad departementschefen anfört, dels godkänna av departementschefen angiven avlöningsstat för kungl. biblioteket, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1956/57, dels ock till Kungl. biblioteket: Avlöningar för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 1 057 000 kronor.

I samband härmed har utskottet till behandling förehäft

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Axel Andersson* och herr *Nils Theodor Larsson* (I: 231) och den andra inom andra kammaren av fröken *Vinge m. fl.* (II: 416), i vilka hem-

ställtts att riksdagen med bifall till riksbibliotekariens petita måtte besluta att vid kungl. biblioteket inrätta en befattning som bibliotekarie i Ce 29 och 2 befattningar som förste biblioteksassistent i Ce 17 samt att anvisa härför erforderliga medel;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Arrhén* (I: 232) och den andra inom andra kammaren av herr *Braconier* (II: 394), i vilka hemställts, att riksdagen med bifall till riksbibliotekariens petita måtte besluta om förändring av tjänsten som bokbindare i Ce 12 till bokbinderiförman i Ce 14 samt anvisa erforderliga medel härför under åttonde huvudtiteln, anslaget till avlöningar vid kungl. biblioteket;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Lindblom m. fl.* (I: 421) och den andra inom andra kammaren av herr *Ohlin m. fl.* (II: 513), i vilka hemställts, såvitt här är i fråga, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller om förslag till 1957 års riksdag angående inrättandet av ett chefsråd vid de vetenskapliga biblioteken;

dels ock en inom andra kammaren av herr *Johansson* i Stockholm väckt motion (II: 536), vari hemställts, att riksdagen måtte till understöd åt Svenskt visarkiv anvisa ett reservationsanslag av 25 000 kronor.

I den mån redogörelse i det följande icke lämnas för innehållet i nämnda motioner hänvisas till motionerna II: 416, I: 232, II: 513 (s. 42 och 43), samt II: 536.

Riksbibliotekarien har i sina anslagsäskanden för budgetåret 1956/57 hemställt om en höjning av förevarande anslag med 95 000 kronor. Höjningen betingas, förutom av vissa automatiska utgiftsförändringar, av följande förslag.

Personalökningar

1. En bibliotekarie i Ce 29.
2. Två förste biblioteksassistenter i Ce 17.
3. En läsesalsinspektör i Ca 15.

Övriga förslag

4. Förändring av en tjänst som förste bibliotekarie i Ca 31 till tjänst som biblioteksråd i Ca 37.
5. Förändring av en tjänst som biblioteksbiträde i Ce 13 till tjänst som biblioteksassistent i Ce 15 (halvtidstjänst).
6. Uppflyttning av en tjänst som förste expeditionsvakt (fotograf) från Ca 12 till Ca 14.
7. Uppflyttning av en tjänst som förste expeditionsvakt i Ca 12 till Ca 14.
8. Uppflyttning av en tjänst som bokbindare från Ce 12 till Ce 14.
9. Uppflyttning av en tjänst som kanslibiträde från Ca 11 till Ca 13.
10. Förändring av en tjänst som fotografbiträde i Cg 8 till tjänst som expeditionsvakt (fotograf) i Ce 10.
11. Ökning med i runt tal 9 500 kronor av medelsanvisningen för anställande av tillfällig arbetskraft för allmänhetens katalog.

Riksbibliotekarien har upptagit frågan om en i viss mån *gemensam katalogisering av det svenska trycket* för i varje fall de stora statliga biblioteken och satt detta spörsmål i samband med frågan om en rationalisering av katalogiseringsarbetet inom kungl. biblioteket.

I vad gäller sistnämnda arbete erinrar han om att detta tidigare ombe-
sörjts av de olika tryckavdelningarna var för sig, varjämte en särskild
gemensam katalogsektion svarat för vissa gemensamma kataloger. Detta
system har medfört påtagliga olägenheter, och riksbibliotekarien framhåller
i detta hänseende särskilt det opraktiska i att först en betydande del av
den svenska bokproduktionen omedelbart efter utgivandet katalogiserats
för de nationalbibliografiska publikationerna enligt det system, som gäller
såväl för dessa publikationer som för alla folkbibliotek och vissa vetenskap-
liga bibliotek, medan därefter hela det svenska trycket katalogiserats vid
den svenska tryckavdelningen i överensstämmelse med bibliotekets egna, år
1916 fastställda katalogregler, vilka regler på många och högst väsentliga
punkter skiljer sig från det förstnämnda systemet. Katalogiseringen vid den
svenska tryckavdelningen har ofta utförts ett halvt à ett år senare än kata-
logiseringen för nationalbibliografien.

Som steg på vägen bort från nu angivna, mindre rationella system har vid
biblioteket vidtagits vissa åtgärder. Sålunda har en central katalogsektion
organiserats och fått sig anförtrord den utländska katalogiseringen och
redigeringen av de för allmänheten avsedda nominal- och slagordskataloge-
gerna. Enligt planerna skall denna sektion från och med år 1956 ombe-
sörja även den svenska katalogiseringen av skrifter tryckta nämnda år eller
senare. Nya katalog- och klassificeringsregler har vidare utarbetats och
förslag har framlagts om nya redigeringsprinciper för accessionskatalogen.
Genom erforderliga undersökningar och prov har slutligen även de rent
tekniska förutsättningarna för ett maskinellt mångfaldigande av katalog-
kort säkrats. I detta läge är det enligt riksbibliotekariens mening angeläget
att till förnyat övervägande taga upp frågan om en i viss utsträckning ge-
mensam katalogisering för de stora biblioteken. Att tidpunkten härför nu
är den lämpliga finner han bestyrkt av flera olika omständigheter. Han
erinrar sålunda om att det i förra årets statsverksproposition i fråga om
universitetsbiblioteken i Uppsala och Lund förutsatts, att en översyn av
personalorganisationen vid dessa bibliotek skulle företagas av vederbörande
överbibliotekarie i samråd med statens organisationsnämnd. I anslutning
till denna översyn bör enligt riksbibliotekariens mening planerna på en cen-
tral katalogisering av det svenska trycket förverkligas snarast. En ytter-
ligare omständighet, som gör ett ställningstagande till den nu berörda frå-
gan aktuell, finner riksbibliotekarien däri, att i och med kalenderåret 1956
en ny redovisningsperiod påbörjas i nationalbibliografien och i accessions-
katalogen för de offentliga biblioteken.

Riksbibliotekarien uttalar, att det för landets biblioteksväsende skulle
vara en betydelsefull rationalisering, om den gemensamma katalogiseringen
kunde komma till stånd. Han anser emellertid, att kungl. biblioteket icke
kan åtaga sig någon ytterligare arbetsbelastning, om det icke erhåller den
äskade personalförstärkningen i form av vissa nya tjänster och en förbät-
tring i lönehänseende av vissa andra tjänster.

Statens lönenämnd har beträffande de under punkterna 1 och 2 framförda förslagen om inrättande av en tjänst som bibliotekarie i Ce 29 och två befattningar som förste biblioteksassistenter i Ce 17 anfört följande.

Av framställningen framgår, att kungl. biblioteket erhållit eller planerar att åtaga sig vissa nya arbetsuppgifter, som redan påverkat eller anses kunna påverka bibliotekets organisation sådan den fastställts i bibliotekets instruktion. Riksbibliotekarien anser, att bibliotekets personalsituation i viss utsträckning kan förbättras genom en vittgående omorganisation och rationalisering, men att den icke helt kan avhjälpas utan en icke obetydlig, etappvis genomförd utbyggnad av personalstaten. Beträffande tre av de för nästkommande budgetår äskade nya tjänsterna, nämligen bibliotekarietjänsten och de två förste biblioteksassistenttjänsterna, har icke angivits var inom organisationen tjänsterna skulle placeras annat än i form av alternativa förslag. Nämnden får dessutom påpeka, att den i framställningen berörda frågan om en i viss mån gemensam katalogisering av det svenska trycket satts i visst samband med frågan om universitetsbibliotekens organisation. Universitetsbiblioteken skall emellertid enligt uttalanden i årets statsverksproposition göras till föremål för organisationsundersökningar.

Det nu sagda pekar enligt lönenämndens mening på att en organisationsundersökning bör komma till stånd även för kungl. bibliotekets del. Med hänsyn härtill och innan de olika tjänsternas placering inom organisationen preciserats anser sig nämnden icke kunna uttala sig om skäligheten av den föreslagna löneställningen för de äskade nya tjänsterna.

I en till ecklesiastikdepartementet ingiven skrivelse den 3 november 1955 har *statens organisationsnämnd* i anslutning till pågående översyn av universitetsbibliotekens organisation förklarat sig vilja med instämmande av de båda överbibliotekarierna förorda det av riksbibliotekarien framlagda förslaget om en central katalogisering av det till biblioteken lagenligt levererade svenska trycket.

Departementschefen har beträffande frågan om en för kungl. biblioteket och universitetsbiblioteken i viss utsträckning gemensam katalogisering av det svenska trycket anfört följande.

Inom kungl. biblioteket har redan betydelsefulla rationaliseringsåtgärder vidtagits i fråga om katalogiseringen, och så vitt kan bedömas skulle den ifrågasatta gemensamma katalogiseringen, för de tre biblioteken tagna som en enhet, innebära en ytterligare, värdefull rationalisering. Den återhållsamhet i fråga om utgiftsökningar, som i nuvarande läge är nödvändig, gör emellertid, att jag icke anser mig böra tillstyrka bifall till riksbibliotekariens nu ifrågavarande förslag om nya tjänster. Jag vill även framhålla, att man genom att avvakta någon tids erfarenhet av de inom kungl. biblioteket redan vidtagna rationaliseringsåtgärderna bör kunna erhålla ett bättre underlag än det nu föreliggande, när det gäller att bedöma vilken personal som — både i dagens läge och på längre sikt — erfordras för den gemensamma katalogiseringen.

Kungl. Maj:ts förslag, som innebär en anslagshöjning med 100 500 kronor, avser — förutom vissa automatiska utgiftsförändringar — anställande

av en biblioteksassistent i Ca 15, uppflyttning av en förste bibliotekarietjänst från Ca 31 till Ca 33 och av en tjänst som kanslibiträde i Ca 11 till kontorist i Ca 13 ävensom uppräknig av icke-ordinarieposten med 6 000 kronor.

I *motionerna I: 231* och *II: 416* har anförts bland annat följande.

Ett exemplar av allt svenskt tryck överlämnas i form av lagstadgade tryckerileveranser till fem svenska bibliotek, nämligen kungl. biblioteket, universitetsbiblioteken i Uppsala och Lund, Göteborgs stadsbibliotek och stadsbiblioteket i Umeå. Sammanlagt får vart och ett av dessa bibliotek omkring 12 000 sådana biblioteksexemplar om året. Dessa katalogiseras av varje institution för sig, vilket kräver stor personal.

Kungl. biblioteket har redan för flera år sedan tagit upp tanken på en åtminstone i viss mån gemensam katalogisering av detta tryck. Att ett sådant samarbete skulle innebära en betydande rationalisering och därigenom en besparing ligger i öppen dag.

Till saken hör, att cirka 75 procent av den betydelsefullare svenska bokproduktionen numera katalogiseras i de svenska nationalbibliografiska publikationerna. Vid denna katalogisering, som ombesörjs av det vid kungl. biblioteket verksamma bibliografiska institutet, tillämpas ett modernt system, som på vissa punkter skiljer sig från det äldre system, som hittills tillämpats vid kungl. bibliotekets svenska tryckavdelning. Kungl. biblioteket har emellertid sedan en tid arbetat med att försöka åvägabringa överensstämmelse mellan de äldre och de för nationalbibliografien gällande katalogreglerna, vilket innebär en betydande förenkling och modernisering av de förstnämnda. En central katalogsektion har organiserats, som skall arbeta enligt en sålunda reformerad katalogsystematik och som fått sig anförtrodd den utländska katalogiseringen och redigeringen av de för allmänheten avsedda nominal- och slagordskatalogerna. Enligt planerna skall denna katalogsektion från och med år 1956 ombesörja även katalogiseringen av svenska skrifter, tryckta nämnda år eller senare.

Redan för ett par år sedan anmälde universitetsbiblioteken i Uppsala och Lund samt stadsbiblioteket i Umeå — som tillika är vetenskapligt bibliotek — önskemål att för framtiden kunna få utnyttja kungl. bibliotekets katalogisering av det svenska trycket. Att detta för de nämnda biblioteken skulle innebära en högst betydande besparing av arbetskraft, vilken skulle möjliggöra tillgodoseende av andra uppgifter, behöver knappast påpekas. Inom kungl. biblioteket har därför igångsatts tekniska försök med duplicering av katalogkort, och dessa försök har lett till positiva resultat.

Gentemot den av departementschefen i ärendet intagna ståndpunkten måste framhållas betydelsen av att verksamheten får starta redan nu, dels på grund av den pågående organisationsundersökningen i Uppsala och Lund, dels av följande skäl. Med år 1956 inleds en ny redovisningsperiod för såväl nationalbibliografien som accessionskatalogen. Om nya katalogregler, gemensamma för bibliotekskatalogisering och de nämnda publikationerna, skall införas, bör de alltså tillämpas från och med 1956. Riksbibliotekarien har framhållit, att en katalogform som enbart avses för kungl. biblioteket och dess bibliografiska publikationer, kan i personalbesparande syfte rationaliseras mera radikalt än en katalogform, som dessutom är avsedd att

direkt tjäna universitetsbiblioteken. Valet mellan dessa katalogformer måste av kungl. biblioteket träffas i början av år 1956. Han tillägger: »Utan en viss provisorisk personalförstärkning från och med nästkommande budgetår är det för kungl. biblioteket nödvändigt att i sin nuvarande katalogfala personalsituation välja den radikalast rationaliserade katalogformen, vilket senare kommer att till ytterlighet försvåra eller helt omöjliggöra ett framtida genomförande av en central katalogisering av det svenska trycket.»

I detta sammanhang föreslår riksbibliotekarien också en annan i högsta grad önskvärd utvidgning av arbetsprogrammet. Såväl för den svenska bokhandeln som för bibliotek och forskare innebär det ofta svårigheter att överblicka och belägga den finlandssvenska litteraturen, som ju ovedersägligen utgör en del av den svenska nationallitteraturen, om detta begrepp fattas som litteratur på svenskt tungomål. Kungl. biblioteket har utrett möjligheterna att redovisa det finlandssvenska boktrycket i de svenska nationalbibliografiska publikationerna. För närvarande förtecknas detta tryck endast i motsvarande publikation för Finland, där en rikssvensk har svårt att återfinna de svenska boktitlarna bland de många finska. Tanken har mötts med stort intresse av Svenska Finlands folktingsfullmäktige, som åtagit sig vissa organisatoriska arbeten, samtidigt som två bokförlag i Finland förklarat sig beredda att svara för kostnaderna för den i Finland nödvändiga bibliografiska kontrollen. Ett genomförande av detta förslag skulle utgöra ett nytt led i utvidgningen av det nordiska samarbetet under det år, då Finlands deltagande i Nordiska rådet tar sin början. Även denna arbetsuppgift, som torde motivera en halv arbetskraft i assistentgrad, skulle kunna fullgöras, om kungl. biblioteket får den personalförstärkning som äskats för den föreslagna rationaliseringen av katalogarbetet, nämligen en bibliotekarie i Ce 29 och två förste biblioteksassistenter i Ce 17.

Till stöd för det i *motionerna I: 232* och *II: 394* framförda yrkandet har anförts bland annat följande.

Kungl. biblioteket har under de sista åren varit föremål för genomgripande rationaliseringar. Dessa har nödvändiggjorts av främst två skäl: dels har statsmakterna nära fördubblat anslaget för bokinköp och -bindning för att biblioteket på ett tillfredsställande sätt skulle kunna fullfölja sin uppgift icke blott som landets nationalbibliotek utan även som det humanistisk-samhällsvetenskapliga universitetsbiblioteket för huvudstaden, dels har denna arbetsökning inte åtföljts av någon personalökning ens i tillnärmelsevis motsvarande utsträckning.

Samtidigt med att inköpsanslagen ökats har emellertid som bekant icke blott bokpriserna stigit utan även inbindningskostnaderna. Inbindningen finansieras på samma anslag som inköpen. För att förvärven icke skulle minska i antal har biblioteket därför rationaliserat inbindningen på ett sätt som redan väckt berättigad uppmärksamhet såväl inom som utom landet.

På den 1953 inrättade bokvårdssektionen inom biblioteket har nya bokbandstyper experimenterats fram, vilka möjliggjort att binda den starkt ökade mängden av betydelsefull litteratur i oförminskad utsträckning, medan samtidigt bindningskostnadernas procentuella andel i det för inköp och bindning gemensamma anslaget minskats under det internationellt vedertagna talet 25—35 procent och stannat vid 20 procent. Mindre frek-

venterat tryck, som av olika skäl måste bevaras, har bundits i ett inom biblioteket konstruerat prisbilligt band, som också framställs på bibliotekets eget bokbinderi.

Att dessa rationaliseringar kunnat genomföras har biblioteket i betydande utsträckning att tacka sin bokbinderiförman, som svarat för nykonstruktionerna. Betydande besparingar har han därjämte tillfört biblioteket genom att själv vara i stånd att restaurera medeltida handskrifter och gamla bokband, ett grannliga arbete, som kräver speciell utbildning.

Med hänsyn till de avsevärt ökade arbetsuppgifter och det ökade ansvar, som bokbinderiets ledare genom dessa förändrade arbetsförhållanden tilldelats, har riksbibliotekarien i sina petita begärt, att en extra ordinarie bokbindarbefattning i lönegraden Ce 12 uppflyttas till lönegraden Ce 14.

Efter kungl. bibliotekets omorganisation är ifrågavarande befattningshavares tjänst icke längre bokbindarens utan bokbinderiförmannens, jämförlig i första hand med riksarkivets bokbinderiförman, placerad i Ce 16, och i andra hand med riksantikvarieämbetets förste konserveringsbiträde (Ce 14), bokbinderiförmännen vid universitetsbiblioteken i Uppsala och Lund (båda placerade i Ce 14).

Till stöd för det i *motionerna I: 421* och *II: 513*, såvitt här är i fråga, framställda yrkandet har anförts bland annat följande.

För den akademiska undervisningen är välförsedda vetenskapliga bibliotek ett förstahandsvillkor. Det är emellertid icke tillräckligt med allsidigt sammansatta boksamlingar. De vetenskapliga biblioteken måste för att deras förråd av tryck verkligen skall kunna tjäna vetenskapen ha en sådan utrustning och personaltillgång att de besökande kan ges fullgod service. Icke minst de vetenskapliga specialbiblioteken i vårt land har i detta avseende varit starkt eftersatta. Många av dem håller endast öppet under kontorstid med hänsyn till den knapphet varmed deras personalanslag tillmätts.

Viktiga byggnadsfrågor har länge förhalats. Vi erinrar i detta sammanhang om byggnadsbehovet vid Chalmers tekniska högskola och Musikhögskolan. Även andra vetenskapliga serviceinstitutioner som arkiv och museer har av samma anledning hindrats i sin utveckling och sina möjligheter att betjäna den vetenskapliga forskningen. Det torde icke vara rimligt att möta sextiotalets väntade ansvällning av universitetsväsendet och därmed dess servicebehov inom bibliotek, arkiv och museer utan att en betydande upprustning sker. Vi utgår emellertid från att universitetsutredningen har sin uppmärksamhet fäst vid dessa byggnadsbehov, oaktat inget direkt utsäges därom i dess direktiv.

De bibliotekstekniska problemen torde emellertid böra lösas i annan ordning. Utöver ett vidgat samarbete med folkbiblioteken anmäler sig en rad kostnadskrävande önskemål beträffande de vetenskapliga bibliotekens utrustning, personalutbildning och rationella utnyttjande i övrigt. En bättre hushållning med de tillgängliga resurserna skulle kunna åstadkommas genom bland annat inrättande av ett chefsråd för de vetenskapliga biblioteken samt uppgörandet av en flerårsplan för deras upprustning. Genom den nuvarande riksbibliotekariens försorg har visserligen flera viktiga rationaliseringsanordningar kunnat genomföras, men den samlade översynen saknas alltjämt. Redan universitetsberedningen föreslog på sin tid detta chefsråd. Vi anser därför frågan tillräckligt utredd för att Kungl. Maj:t

skall kunna förelägga riksdagen ett förslag om inrättandet av ett sådant chefsråd, som sedan i sin tur bör ges uppdraget att sammanställa den önskade långsiktplanen.

I *motionen II: 536* har anförts bland annat följande.

Sverige äger en nästan outtömlig skatt av gamla visor och folkmelodier. Genom framsyntheten hos våra folkminnesforskare har ett mycket stort antal av dessa, företrädesvis äldre visor, blivit upptecknade och arkiverade. Man räknar sålunda med att det finns mellan 170 000 och 200 000 visuppskrifter och visavtryck. Dessa är utspridda på ett 30-tal arkiv, bibliotek och liknande institutioner.

Den som velat undersöka förekomsten och spridningen av en äldre visa i svensk folktradition har emellertid på grund av undersökningsmaterialets stora utspridning stött på mycket stora praktiska och tidskrävande svårigheter. Ur forskningssynpunkt har det därför tätt sig angeläget att skapa ett centralt och lättillgängligt register över våra folkvisor, däri inbegripet skillingtrycksvisor och dylikt. En sådan institution — Svenskt visarkiv — tillkom också i maj 1951 på initiativ av bland annat intresserade folklorister och musikforskare och har nedlagt ett omfattande och beaktansvärt arbete på katalogiseringen av äldre visor och folkmelodier.

Arkivets uppgift är sålunda enligt stadgarna: att skapa översikt över det äldre svenska vismaterialet, att medelst kopiering på lämpligt sätt bevara representativa och värdefulla delar av detta material, att ställa handskrivna eller i övrigt svåråtkomliga vissamlingar till forskares och Visans vänners förfogande genom att anordna ett centralt arkiv med kopierat material, att i samarbete med vetenskapliga institutioner insamla och bevara primärmaterial för visforskningen, att verka för systematisk utforskning av svenska visor genom att bland annat organisera utbyte av kopierat material mellan olika svenska institutioner samt att befrämja samverkan inom nordisk visforskning genom dylika utbyten i syfte att möjliggöra överblick över hela det nordiska vismaterialet.

Arkivet, vars arbete under första tiden möjliggjorts genom privata donationsmedel, brottas emellertid med stora ekonomiska svårigheter, vilket i sin tur verkat starkt hämmande på dess möjligheter att bedriva ett rationellt och utvidgat forskningsarbete. Bristen på medel omöjliggör sålunda den snabba insamling av kataloguppgifter, som är av nöden med hänsyn till behovet av att till forskningens fromma få en överblick av det aktuella upptecknings- och inspelningsarbetet ute i bygderna. Likaså saknas medel för anställandet av behövlig arbetskraft för det interna kopierings- och mikrofilmningsarbetet. Ett anslag från lotterimedelsfonden på 10 000 kronor under år 1955 och ett lika stort anslag från fonden för år 1956 räcker sålunda inte tillnärmelsevis till för avlöandet av den erforderliga arbetskraften eller för anskaffandet av nödvändigt kopierings- och mikrofilmningsmaterial.

Utskottet vill för sin del understryka betydelsen av att lämpliga rationaliseringsåtgärder med avseende å katalogiseringen komma till stånd. En central katalogisering vid kungl. biblioteket av det svenska trycket skulle — såvitt utskottet kan finna — innebära en värdefull åtgärd i dylik riktning. På grund av svårigheter att nu bedöma vilken personal som — både

i dagens läge och på längre sikt — kan erfordras för den centrala katalogiseringen och under erinran om att statens lönenämnd ansett en organisationsundersökning för kungl. bibliotekets del böra komma till stånd, något som utskottet finner påkallat, är utskottet icke berett att tillstyrka bifall till det i motionerna I: 231 och II: 416 framställda yrkandet. Utskottet anser sig emellertid böra framhålla, att det synes utskottet önskvärt, att omförmälda katalogiseringsarbete i görligaste mån nu upplägges efter sådana riktlinjer att det kan bli till avsett gagn jämväl för de övriga stora biblioteken. Utskottet förutsätter vidare, att Kungl. Maj:t har sin uppmärksamhet riktad på vikten av att ifrågavarande rationaliseringsåtgärd kan komma att planenligt fullföljas.

Det i motionerna I: 421 och II: 513 framställda förslaget med avseende å ett chefsråd vid de vetenskapliga biblioteken bygger på ett av 1945 års universitetsberedning på sin tid framlagt förslag i ämnet. Utskottet får framhålla, att såvitt utskottet kan bedöma ett realiserande av ifrågavarande förslag skulle vara ägnat att medverka till en ändamålsenlig samordning och rationalisering av de vetenskapliga bibliotekens verksamhet. För närvarande pågå organisationsundersökningar beträffande universitetsbiblioteken i Uppsala och Lund, varjämte Kungl. Maj:t genom beslut den 10 februari 1956 föreskrivit att även biblioteksfrågorna vid universitetet i Göteborg skola bli föremål för en motsvarande översyn. Såsom utskottet ovan erinrat har statens lönenämnd ifrågasatt en organisationsundersökning jämväl beträffande kungl. biblioteket. Frågan om inrättandet av ett de vetenskapliga bibliotekens chefsråd synes utskottet ha nära samband med ifrågavarande organisationsspörsmål på biblioteksväsendets område. Utskottet förutsätter därför, att frågan om upprättandet av ett dylikt chefsråd blir föremål för närmare utredning och upptages till bedömande i samband med de förslag, vartill omförmälda organisationsundersökningar må föranleda. Utskottet förordar, att riksdagen i anledning av vad i de ovannämnda motionerna I: 421 och II: 513, såvitt här är i fråga, påyrkats i skrivelse till Kungl. Maj:t giver till känna vad utskottet sålunda i ämnet anfört.

Utskottet är icke berett att tillstyrka bifall till det i motionen II: 536 gjorda yrkandet om anslag till Svenskt visarkiv. Utskottet utgår från att arkivet liksom hittills kan erhålla visst understöd från lotterimedelsfonden.

Vid kungl. biblioteket finnes en tjänst som bokbindare i lönegraden Ce 12. Riksbibliotekarien har i sina petita begärt, att tjänsten måtte uppflyttas till lönegraden Ce 14. I motionerna I: 232 och II: 394 har yrkats att tjänsten förändras till en befattning som bokbinderiförman i den av riksbibliotekarien angivna högre lönegraden. Enligt vad utskottet inhämtat fullgör innehavaren av bokbindartjänsten numera göromål som bokbinderiförman och i stor utsträckning arbeten, som ankomma på konservator. Tjänsten synes utskottet närmast böra jämföras med de i 14 lönegraden placerade

befattningarna som bokbinderiförmän vid universitetsbiblioteken i Uppsala och Lund. På grund av de arbetsuppgifter, som sålunda åvila bokbindaren vid kungl. biblioteket, tillstyrker utskottet, med biträdande av det i motionerna I: 232 och II: 394 gjorda yrkandet, att ifrågavarande tjänst från och med den 1 juli 1956 förändras till en befattning som bokbinderiförmän i lönegraden Ce 14. Med anledning härav torde den i kungl. bibliotekets avlöningsstat ingående anslagsposten till avlöningar till icke ordinarie personal böra höjas med ett belopp av i runt tal 400 kronor.

Då Kungl. Maj:ts under förevarande punkt framställda förslag i övrigt icke givit utskottet anledning till erinran eller uttalande, hemställer utskottet,

att riksdagen må

I. i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 231 och II: 416 ävensom med bifall till motionerna I: 232 och II: 394,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1956/57, vidtaga de ändringar i personalförteckningen för kungl. biblioteket, som föranledas av vad utskottet anfört;

b) godkänna följande avlöningsstat för kungl. biblioteket, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1956/57:

A v l ö n i n g s s t a t

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslags-</i>	367 000
<i>vis</i>	367 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	494 400
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	196 000
	Summa kronor 1 057 400

c) till *Kungl. biblioteket*: *Avlöningar* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 1 057 400 kronor;

II. avslå motionen II: 536;

III. i anledning av motionerna I: 421 och II: 513, såvitt här är i fråga, i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad utskottet anfört rörande inrättandet av ett chefsråd för de vetenskapliga biblioteken.

8:o) **Kungl. biblioteket: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 12, s. 28 och 29), vilket innebär en anslagshöjning med 100 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kungl. biblioteket*: *Omkostnader* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 294 800 kronor.

9:o) **Kungl. biblioteket: Bokinköp och bokbindning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 13, s. 29 och 30), vilket innebär en anslagshöjning med 35 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kungl. biblioteket: Bokinköp och bokbindning* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 510 000 kronor.

10:o) **Stifts- och landsbiblioteken: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 14, s. 30 och 31), vilket innebär en anslagshöjning med 39 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för stifts- och landsbiblioteken, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1956/57:

A v l ö n i n g s s t a t

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	108 600
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	131 400
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	55 000
Summa kronor	295 000

b) till *Stifts- och landsbiblioteken: Avlöningar* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 295 000 kronor.

11:o) **Stifts- och landsbiblioteken: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 15, s. 31), vilket innebär en anslagsminskning med 1 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Stifts- och landsbiblioteken: Omkostnader* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 8 800 kronor.

12:o) **Stifts- och landsbiblioteken: Bokinköp och bokbindning m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 16, s. 32 och 33) föreslagit riksdagen att till detta ändamål för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 62 700 kronor.

I samband härmed har utskottet till behandling förehåft *dels* en motion, väckt inom första kammaren av herr *Fahlander* (I: 233), i vilken hemställts att riksdagen måtte besluta att för budgetåret 1956/57 anslå 4 000 kronor för att inom Strängnäsbiblioteken rädda ytterst värdefulla handskrifter från förintelse,

dels ock en motion, väckt inom andra kammaren av herr *Andersson* i *Dunker m. fl.* (II: 99), i vilken hemställts, att riksdagen måtte besluta, att reservationsanslaget till Stifts- och landsbiblioteken: Bokinköp och bok-

bindning m. m. skall höjas med 4 000 kronor för att tillgodose Strängnäs-bibliotekens av motionärerna redovisade behov.

Ifrågavarande anslag disponeras för närvarande för bestridande av kostnader för bokinköp och bokbindning vid stifts- och landsbiblioteken i Linköping, Skara, Västerås och Växjö samt för konserveringsarbeten vid biblioteken i Linköping, Västerås och Växjö.

Kungl. Maj:ts förslag innebär beträffande dessa bibliotek för nästa budgetår en ökad medelsanvisning med 6 500 kronor, därav 5 000 kronor till bokinköp och bokbindning samt 1 500 kronor till konserveringsarbeten vid Skarabiblioteket, vilket för närvarande saknar medel för detta ändamål.

I förevarande sammanhang har chefen för ecklesiastikdepartementet anmält en skrivelse från riksbibliotekarien, vari denne anhållit, att till Kungl. bibliotekets förfogande måtte ställas ett belopp av 4 000 kronor för reparations- och konserveringsarbeten i stifts- och läroverksbiblioteket samt domkyrkobiblioteket i Strängnäs, vilkas samlingar till viss del bestå av ytterst sällsynta handskrifter och böcker, som numera äro så illa medfarna, att deras existens äventyras.

Departementschefen har icke funnit sig beredd tillstyrka, att medel i år äskas av riksdagen för ifrågavarande ändamål.

Till stöd för de i *motionerna I: 233* och *II: 99* gjorda yrkandena har framförts en likalydande motivering av följande lydelse.

Strängnäs är som biblioteksstad en av landets äldsta. Två av dess bibliotek ha medeltida anor, och i deras rika bestånd finnes ett stort antal ytterst värdefulla handskrifter liksom också unika exemplar av för forskningen synnerligen betydelsefulla äldre tryckta arbeten. Svensk humanistisk forskning ser i dessa bibliotek en viktig fyndort, och de ha också tilldragit sig ett påtagligt internationellt intresse. De båda biblioteken befinna sig emellertid i ett bekymmersamt läge; det ena, det s. k. stifts- och läroverksbiblioteket, är uppställt i en äldre byggnad, som saknar icke blott elektriskt ljus utan även användbara uppvärmningsanordningar. Ett resultat av detta sistnämnda förhållande har blivit omfattande fukt- och mögelskador. Oberoende av varandra har problemet tagits upp av de lokala instanserna och av riksbibliotekarien, och en undersökning om hur frågan skall lösas bedrivs av dem i samarbete med byggnadsstyrelsen och skolöverstyrelsens bibliotekskonsulenter. Utredningen har redan lett till vissa positiva resultat. Domkyrkobiblioteket förvaras i själva domkyrkan, där mögelbildning numera förhindrats genom en förändring av värmeledningssystemet. Detta gamla bokbestånd har emellertid tidigare varit utsatt för en svårartad brandkatastrof, och hundratal av de där förvarade volymerna, ofta härstammande från 1500-talet, äro brandskadade på ett sådant sätt att papperet oavbrutet faller sönder. Ett icke obetydligt antal volymer i båda biblioteken befinner sig nu i ett sådant tillstånd att endast *omedelbara* konserveringsåtgärder kunna rädda dem undan förstörelse. Det torde få betraktas som ett allmänt intresse att en dylik räddningsaktion kan påbörjas redan detta kalenderår. Riksbibliotekarien har hos Kungl. Maj:t i samförstånd med domkapitlet och skolöverstyrelsen äskat ett belopp av 4 000 kronor för budgetåret 1956/57 för att kungl. biblioteket under ett år efter rikt-

linjer från bibliotekets bokvårdsavdelning må kunna som försöksverksamhet med utnyttjande av bibliotekets bokbinderi och privata bokbinderier igångsätta dessa konserveringsarbeten. Dessa äro som ovan påpekats av så brådskande art, att man icke bör under avvaktan av de slutsatser rörande bibliotekens framtida vård etc., som utredningen kommer att leda till, uppskjuta dem till kommande år. Chefen för ecklesiastikdepartementet har tyvärr dock icke ansett sig kunna väcka förslag härom i årets statsverksproposition.

Utskottet tillstyrker, att till stifts- och landsbiblioteken för nästa budgetår anvisas det av Kungl. Maj:t äskade anslagsbeloppet av 62 700 kronor.

Vidkommande motionerna I: 233 och II: 99 får utskottet framhålla, att utskottet funnit en medelsanvisning för tillgodoseende av Strängnäsbibliotekens nu aktuella behov i och för sig väl motiverad. Utskottet är likväl icke berett att biträda motionärernas förslag om beviljande för nästa budgetår under förevarande anslag av medel för ändamålet. Utskottet förutsätter emellertid att det skall visa sig möjligt för Kungl. Maj:t att av till Kungl. Maj:ts förfogande stående medel anvisa erforderligt belopp för igångsättande av de av riksbibliotekarien angivna konserveringsarbetena vid Strängnäsbiblioteken. Utskottet förordar, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t giver till känna vad utskottet i sistnämnda avseende anför.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet, att riksdagen må

a) med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 233 samt II: 99 — såvitt de avse medelsanvisning under förevarande anslag — till *Stifts- och landsbiblioteken: Bokinköp och bokbindning m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 62 700 kronor;

b) i anledning av motionerna I: 233 samt II: 99, såvitt de icke behandlats under a), i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad utskottet på grund av motionerna anför.

13:o) **Nationalmuseet: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 17, s. 33—37), vilket innebär en anslagshöjning med 82 400 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1956/57, vidtaga de ändringar i personalförteckningen för nationalmuseet, som förordas av vad departementschefen anför;

b) godkänna följande avlöningsstat för nationalmuseet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1956/57:

A v l ö n i n g s s t a t

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	315 800
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	7 160
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	314 100
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	153 940
	<hr/> Summa kronor 791 000

c) till *Nationalmuseet*: *Avlöningar* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 791 000 kronor.

14:o) **Nationalmuseet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 18, s. 37—39), vilket innebär en anslagshöjning med 23 200 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Nationalmuseet: Omkostnader* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 165 000 kronor.

15:o) **Nationalmuseet: Underhåll och ökande av samlingarna m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 19, s. 39—41) föreslagit riksdagen att till detta ändamål anvisa ett reservationsanslag av 145 000 kronor.

I samband härmed har utskottet till behandling förehåft två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Osvald* (I: 92) och den andra inom andra kammaren av herr *Ståhl* (II: 110), i vilka hemställt, att riksdagen må till *Nationalmuseet: Underhåll och ökande av samlingarna m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 149 000 kronor.

Ur förevarande anslag, som nu är uppfört med 132 500 kronor, utgår enligt av Kungl. Maj:t meddelade bestämmelser, bland annat, 2 500 kronor till verksamheten för vandringsutställningar.

Kungl. Maj:ts förslag innebär en allmän höjning av anslagsmedlen till underhåll och ökande av samlingarna med 9 000 kronor samt anvisande av ett engångsbelopp av 3 500 kronor till anskaffande av specialkartong för handteknings- och gravyravdelningen. Anslagsposten till vandringsutställningar föreslås upptagen med oförändrat belopp.

I *motionerna I: 92* och *II: 110* har anförts bland annat följande.

Ända sedan vandringsutställningsverksamheten vid nationalmuseum återupptogs efter kriget har den ekonomiska ramen därför varit mycket snäv. Sedan en särskild tjänst inrättats hösten 1947 har trots alla fördyringar av monteringsmaterial, emballage, frakter och resor anslaget för verksamhetens bedrivande förblivit stående vid 2 500 kronor per år. Kostnadsramen för en större utställning uppgår till omkring 16 500 kronor och för en mindre utställning till omkring 4 000 kronor. Då en utställning normalt vandrar

omkring två år betyder detta en genomsnittlig årlig omkostnad av halva dessa belopp per utställning. Under budgetåret 1953/54 belöpte sig utgiftsposterna på anslagskontot till sammanlagt 12 993 kronor 12 öre och under budgetåret 1954/55 till cirka 14 000 kronor. Det statliga bidraget på 2 500 kronor täcker alltså endast 19 procent av totalkostnaden och har icke räckt till att bära ens en blygsam del av utställningskostnaderna i egentlig mening för den enskilde mottagaren.

Utskottet, som funnit det i motionerna I: 92 och II: 110 gjorda yrkandet i och för sig behjärtansvärt, är likväl icke berett att tillstyrka bifall till detsamma, utan biträder Kungl. Maj:ts förevarande förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 92 och II: 110, till *Nationalmuseet: Underhåll och ökande av samlingarna m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 145 000 kronor.

16:o) **Livrustkammaren: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 20, s. 41 och 42), vilket innebär en anslagshöjning med 18 300 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för livrustkammaren, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1956/57:

A v l ö n i n g s s t a t

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	104 400
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	1 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	69 400
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	40 200
	Summa kronor 215 000

b) till *Livrustkammaren: Avlöningar* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 215 000 kronor.

17:o) **Livrustkammaren: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 21, s. 42 och 43), vilket innebär en anslagshöjning med 1 900 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Livrustkammaren: Omkostnader* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 27 200 kronor.

18:o) **Naturhistoriska riksmuseet: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 22, s. 43—46) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departe-

mentschefen angiven avlöningsstat för naturhistoriska riksmuseet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1956/57, dels ock till Naturhistoriska riksmuseet: Avlöningar för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 1 137 300 kronor.

I samband härmed har utskottet till behandling förehaft en inom första kammaren av herrar *Osvald* och *Ollén* väckt motion (I: 235), vari hemställts, att riksdagen måtte besluta dels att för extra ordinarie intendenten Herman Persson skall i personalförteckningen för naturhistoriska riksmuseet uppföras en personlig intendentstjänst i lönegraden Ce 29, dels ock att förhöja museets avlöningsstat med ett belopp av 2 016 kronor.

Beträffande motiveringen för detta yrkande får utskottet hänvisa till motionen.

Kungl. Maj:ts förslag innebär en anslagshöjning med 91 000 kronor, i huvudsak betingad av automatiska utgiftsökningar. Beträffande personalorganisationen föreslås anvisande av medel till anställande av ytterligare ett museibiträde i lönegraden Cg 11 för paleozoologiska avdelningen. Ett av vetenskapsakademien framfört förslag om uppflyttning av den för filosofie doktorn H. Persson inrättade personliga intendentstjänsten från Ce 27 till Ce 29 har icke biträttts av departementschefen.

Den av Persson innehavda personliga intendentstjänsten i Ce 27 inrättades från och med budgetåret 1955/56.

Utskottet biträder Kungl. Maj:ts förevarande förslag och har icke funnit sig böra tillstyrka bifall till det i motionen I: 235 framställda yrkandet. *Utskottet* hemställer alltså,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionen I: 235,

a) godkänna följande avlöningsstat för naturhistoriska riksmuseet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1956/57:

A v l ö n i n g s s t a t

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	549 900
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	19 664
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal..	351 736
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	216 000

Summa kronor 1 137 300

b) till *Naturhistoriska riksmuseet*: Avlöningar för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 1 137 300 kronor.

19:o) **Naturhistoriska riksmuseet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 23, s. 46), vilket innebär en anslagsminskning med 200 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Naturhistoriska riksmuseet: Omkostnader* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 147 900 kronor.

20:o) **Naturhistoriska riksmuseet: Materiel m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 24, s. 47), vilket innebär en anslagsminskning med 12 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Naturhistoriska riksmuseet: Materiel m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 219 000 kronor.

21:o) **Statens etnografiska museum: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 25, s. 48 och 49), vilket innebär en anslagshöjning med 6 900 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1956/57, vidtaga den ändring i personalförteckningen för statens etnografiska museum, som föranledes av vad departementschefen anför;

b) godkänna följande avlöningsstat för statens etnografiska museum, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1956/57:

A v l ö n i n g s s t a t

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	63 400
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	70 800
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	27 700
	Summa kronor 161 900

c) till *Statens etnografiska museum: Avlöningar* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 161 900 kronor.

22:o) **Statens etnografiska museum: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 26, s. 49 och 50), vilket innebär en anslagsminskning med 1 500 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens etnografiska museum: Omkostnader* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 58 900 kronor.

23:o) **Statens etnografiska museum: Underhåll och ökande av samlingarna m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 27,

s. 50), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens etnografiska museum: Underhåll och ökande av samlingarna m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 6 000 kronor.

24:o) **Medelhavsmuseet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 28, s. 50 och 51), vilket innebär en anslagshöjning med 11 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande stat för medelhavsmuseet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1956/57:

S t a t

Avlöningar

1. Avlöningar till icke-ordinarie personal. . .	79 800	
2. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	4 900	84 700

Omkostnader

1. Sjukvård m. m., <i>förslagsvis</i>	100	
2. Expenser, <i>förslagsvis</i>	14 100	14 200
Summa kronor		98 900

b) till *Medelhavsmuseet* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 98 900 kronor.

25:o) **Bidrag till nordiska museet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 29, s. 52), vilket innebär en anslagshöjning med 33 400 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till nordiska museet* för budgetåret 1956/57 anvisa ett anslag av 438 300 kronor.

26:o) **Bidrag till ombyggnads- och reparationsarbeten å nordiska museets byggnad.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 30, s. 52 och 53), vilket innebär en anslagsminskning med 8 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till ombyggnads- och reparationsarbeten å nordiska museets byggnad* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 157 000 kronor.

27:o) **Bidrag till kulturhistoriska museet i Lund.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 31, s. 53), vilket innebär en anslagshöjning med 5 700 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till kulturhistoriska museet i Lund* för budgetåret 1956/57 anvisa ett anslag av 76 300 kronor.

28:o) **Bidrag till musikhistoriska museet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 32, s. 53 och 54), vilket innebär en anslagshöjning med 2 500 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till musikhistoriska museet* för budgetåret 1956/57 anvisa ett anslag av 55 400 kronor.

29:o) **Bidrag till Drottningholms teatermuseum.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 33, s. 54 och 55), vilket innebär en anslagshöjning med 2 100 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till Drottningholms teatermuseum* för budgetåret 1956/57 anvisa ett anslag av 33 900 kronor.

30:o) **Bidrag till stiftelsen Thielska galleriet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 34, s. 55), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till stiftelsen Thielska galleriet* för budgetåret 1956/57 anvisa ett anslag av 10 000 kronor.

31:o) **Bidrag till svenska skolmuseet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 35, s. 55), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till svenska skolmuseet* för budgetåret 1956/57 anvisa ett anslag av 3 500 kronor.

32:o) **Bidrag till stiftelsen Carl och Olga Milles' Lidingöhem.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 36, s. 55), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till stiftelsen Carl och Olga Milles' Lidingöhem* för budgetåret 1956/57 anvisa ett anslag av 15 000 kronor.

Kyrkliga ändamål

33:o) **Domkapitlen och stiftsnämnderna: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 37, s. 56—60), vilket innebär en anslagshöjning med 63 400 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) medgiva att för fortsatt anställande av tillfällig personal vid domkapitlens och stiftsnämndernas kanslier må i enlighet med Kungl. Maj:ts beprövande ur kyrkofonden utgå ytterligare högst 70 000 kronor;

b) medgiva att för biträdes hjälp åt biskoparna må i enlighet med Kungl. Maj:ts beprövande ur kyrkofonden utgå högst 30 000 kronor;

c) bemyndiga Kungl. Maj:t att, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1956/57, vidtaga den ändring i personalförteckningen för domkapitlen, som föranledes av vad departementschefen anfört;

d) godkänna följande avlöningsstat för domkapitlen och stiftsnämnderna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1956/57:

Avlöningsstat

Utgifter

I. Domkapitlet i Stockholm

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	46 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	2 600
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal .	7 400
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	12 700
Summa kronor	68 700

II. Kanslipersonal hos övriga domkapitel samt stiftsnämnderna m. m.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	792 800
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	37 600
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal..	410 200
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	276 700
Summa kronor	1 517 300

III. Skoglig personal hos stifts- nämnderna m. m.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis	365 700
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t:	
a. Grundbelopp	28 500
b. Ersättning till sakkunniga för biträde vid syn av stiftsnämnd m. m., förslagsvis	5 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal..	20 500
4. Rörligt tillägg, förslagsvis	96 500
Summa kronor	516 200

IV. Sammanfattning

I. Domkapitlet i Stockholm	68 700
II. Kanslipersonal hos övriga domkapitel samt stiftsnämnderna m. m.	1 517 300
III. Skoglig personal hos stiftsnämnderna m. m.	516 200
Summa kronor	2 102 200

Särskilda uppbördsmedel

Bidrag från kyrkofonden	1 256 100
Nettoutgift kronor	846 100

e) till *Domkapitlen och stiftsnämnderna: Avlöningar* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 846 100 kronor.

34:o) **Domkapitlen och stiftsnämnderna: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 38, s. 60—63), vilket innebär en anslagshöjning med 200 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Domkapitlen och stiftsnämnderna: Omkostnader* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 135 700 kronor.

35:o) **Domkapitlen och stiftsnämnderna: Kostnader för skogsbiträden.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 39, s. 64 och 65), vilket innebär anvisande av ett nominellt belopp av samma storleksordning som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Domkapitlen och stiftsnämnderna: Kostnader för skogsbiträden* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kronor.

36:o) **Domkapitlen och stiftsnämnderna: Reparation av domkapitelshuset i Strängnäs.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 40, s. 65 och 66) hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) till *Domkapitlen och stiftsnämnderna: Reparation av domkapitelshuset i Strängnäs* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 20 000 kronor;

b) medgiva, att ur kyrkofonden må till samma ändamål utgå likaledes ett belopp av 20 000 kronor.

37:o) **Domkapitlen och stiftsnämnderna: Visst byggnadsarbete å biskopsgården i Växjö.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 41, s. 66 och 67) hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) till *Domkapitlen och stiftsnämnderna: Viss byggnadsarbete å biskopsgården i Växjö* för budgetåret 1956/57 anvisa ett anslag av 3 900 kronor;

b) medgiva, att ur kyrkofonden må till samma ändamål utgå ett belopp av 3 858 kronor 32 öre.

38:o) **Kleresistaten.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 42, s. 67 och 68), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kleresistaten* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 7 000 kronor.

39:o) **Vissa ersättningar till kyrkofonden.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 43, s. 68), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa ersättningar till kyrkofonden* för budgetåret 1956/57 anvisa ett anslag av 5 050 800 kronor.

40:o) **Kurser för utbildande av kyrkomusiker m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 44, s. 68—70), vilket innebär en anslagshöjning med 4 600 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kurser för utbildande av kyrkomusiker m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 64 700 kronor.

41:o) **Stipendier för utbildande av präster, förtrogna med finska och lapska språken.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 45, s.

70), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Stipendier för utbildande av präster, förtrogna med finska och lapska språken*, för budgetåret 1956/57 anvisa ett anslag av 4 800 kronor.

42:o) **Kyrkors underhåll.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 46, s. 71), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kyrkors underhåll* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 2 000 kronor.

43:o) **Bidrag till restaurering av Linköpings domkyrka.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 47, s. 71), vilket innebär anvisande endast av ett nominellt belopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till restaurering av Linköpings domkyrka* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 1 000 kronor.

44:o) **Bidrag till restaurering av Växjö domkyrka. Bidrag till restaurering av Västerås domkyrka.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 48, s. 71 och 72), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1956/57 anvisa

a) till *Bidrag till restaurering av Växjö domkyrka* ett reservationsanslag av 100 000 kronor,

b) till *Bidrag till restaurering av Västerås domkyrka* ett reservationsanslag av 200 000 kronor.

45:o) **Bidrag till byggnadsarbeten å svenska kyrkan i London.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 49, s. 72—76) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till byggnadsarbeten å svenska kyrkan i London* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 250 000 kronor.

46:o) **Ersättningar till kyrkor.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 50, s. 76 och 77), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättningar till kyrkor* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 80 000 kronor.

47:o) **Bestridande i vissa fall med allmänna medel av kostnader, förenade med friköp av lägenheter å kyrklig jord.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 51, s. 77), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bestridande i vissa fall med allmänna medel av kostnader, förenade med friköp av lägenheter å kyrklig jord*, för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kronor.

48:o) **Bidrag till stipendier för utbildande av diakoner för kyrklig och social tjänst.** Kungl. Maj:t har (punkt 52, s. 77) föreslagit riksdagen att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1956/57 anvisa ett oförändrat belopp av 10 000 kronor.

I samband härmed har utskottet till behandling förehåft två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Lindblom m. fl.* (I: 237) och den andra inom andra kammaren av herr *Gustafsson i Bogla m. fl.* (II: 378), i vilka hemställts att riksdagen ville besluta om ett anslag till Svenska diakonskolan å 25 000 kronor såsom bidrag till stipendier för dess elever, varav högst 5 000 kronor skall avse sådana studerande å sociala och kyrkokamerala linjerna, som icke avse att bli diakoner.

Beträffande motiveringen för detta yrkande får utskottet — i den mån redogörelse härför icke lämnas i det följande — hänvisa till motionen II: 378.

Svenska diakonsällskapet, som alltsedan år 1898 utbildat socialarbetare, har från och med budgetåret 1948/49 uppburit ett anslag på riksstaten av 10 000 kronor såsom bidrag till elevstipendier för utbildning av diakoner för kyrklig och social tjänst. Skolan har intill höstterminen 1955 haft två utbildningslinjer, en församlingslinje och en social linje. Jämlikt bestämmelserna i kungörelse den 25 september 1953 angående vidgat tillträde till högre studier (SFS 626/1953) är den som tidigast höstterminen 1948 vunnit inträde vid och sedermera avlagt diakonexamen eller socialexamen vid svenska diakonskolan jämställd med socionom. Skolan — som från och med höstterminen 1955 omfattar ytterligare en linje, den kyrkokamerala linjen — står under överinseende av inspektör, för vilken instruktion fastställts av Kungl. Maj:t den 23 april 1954.

Svenska diakonsällskapet har för nästa budgetår hemställt om en höjning av anslaget till 25 000 kronor. Av denna höjning motiveras 10 000 kronor med en ökning av elevantalet och med ökade kostnader för kost och logi. Återstoden av höjningen avses till stipendier åt sådana studerande på diakonskolans sociala linje, som icke skall bli diakoner.

Departementschefen har icke ansett sig kunna tillstyrka någon höjning av anslaget.

I motionerna I: 237 och II: 378 har anförts bland annat följande.

Sedan 1948 har antalet elever vid diakonskolan väsentligt ökat. År 1948 utgjorde antalet diakonelever 43, och för läsåret 1955/56 var antalet elever 82, varav diakonelever 63. Skolan räknar med att för läsåret 1956/57 skall motsvarande elevantal utgöra omkring 90 diakonelever. Sedan år 1948 har levnadskostnaderna också avsevärt ökat. Kostnaderna för vivre (kost och logi) som eleverna har att betala, utgjorde år 1948 100 kronor per månad och utgår innevarande läsår med 175 kronor per månad. Skolans driftkostnader för vivre (kost och logi), häri dock ej inräknat ränta och amortering för lokalerna, utgör omkring 300 kronor per elev och månad, vilket innebär en utgift — utöver elevavgifterna — på cirka 100 000 kronor per läsår för skolan. Undervisningen är kostnadsfri för eleverna. Kostnaderna härför bär skolan själv genom gåvor och donationsmedel. Eleverna betalar en kursavgift å 100 kronor per lästermin för skrivmateriel och tillgång till litteratur m. m. Deras avgifter till skolan utgör alltså $(175: - \times 9 + 200: -) = 1\ 775: -$ per läsår. Diakonskolan har egna stipendiefonder, som medger utdelning av cirka 5 000 kronor per läsår såsom stipendier till eleverna, därutöver kan skolan ej lämna hjälp till eleverna.

Diakonskolans utbildning är numera uppdelad på trenne linjer, en linje för kyrkligt församlingsarbete, en social linje och en kyrkokameral linje. Utbildningen å församlingslinjen tar i hög grad sikte på ungdomsfrågor och ungdomsledarskap. Denna utbildning är för närvarande den enda egentliga utbildningen av yrkesarbetande ungdomsledare förutom K. F. U. K:s och K. F. U. M:s sekreterarutbildning.

De sociala och kyrkokamerala linjerna står öppna även för manliga och kvinnliga elever, som icke önskar bli diakoner. Utbildningen å den sociala linjen är jämställd med utbildningen å den sociala linjen vid de allmänna socialinstituten, medan utbildningen på den kyrkokamerala linjen avser att ge kompetens för kyrkligt administrativt arbete. Ett mindre antal elever, som icke önskar bli diakoner, studerar vid institutet. För läsåret 1955/56 utgör de 19 stycken. För dessa finns icke några stipendiemöjligheter.

Behovet och efterfrågan av de vid Stora Sköndal utbildade diakonerna är synnerligen stort. Dessa erhåller i regel plats omedelbart efter avlagd examen, och för närvarande är det för skolan icke möjligt att helt tillgodose den stora efterfrågan på diakoner. Rekryteringen av elever till skolan har emellertid såsom framgår av ovan lämnade uppgifter ökat, och det är att förmoda att den ytterligare skall växa.

Då det ojämförligt största antalet av eleverna enligt uppgift är obemedlade eller mindre bemedlade, synes det vara angeläget att de från det allmänna erhåller hjälp för sina studier.

Utskottet. Det i motionerna I: 237 och II: 378 framställda yrkandet överensstämmer i fråga om anslagsbeloppet med diakonsällskapets ovan återgivna äskande. Motionärerna ha framhållit, att det för närvarande inom socialarbetet föreligger ett betydande behov av arbetskraft med

särskild utbildning för allmän socialvård och kyrklig församlingsvård samt att elevantalet vid skolan sedan år 1948 undergått en kraftig stegring. Vid skolan utbildas numera jämväl elever, som icke önska bli diakoner. Då skolan står under statligt överinseende, ha samtliga dess elever möjlighet att enligt bestämmelserna i kungörelsen angående statlig studiehjälp åt elever vid vissa läroanstalter (SFS 530/1953) söka räntefria studielån. Däremot tillhör skolan ej den grupp av fackutbildningsanstalter, vilkas elever enligt samma kungörelse kunna komma i fråga till annan statlig studiehjälp. Enligt utskottets mening synas skäl tala för att frågan om utsträckning av rätt till statlig studiehjälp för diakonskolans elever blir föremål för närmare övervägande. De torde böra ankomma på Kungl. Maj:t att efter framställning av svenska diakonsällskapet upptaga detta spörsmål till prövning och avgörande.

Stipendierna under förevarande anslag utgå nu endast till de elever, som önska bli diakoner. Utskottet vill för sin del framhålla, att det synes utskottet skäligt att skolans samtliga elever bli likställda med avseende å möjlighet att erhålla statlig studiehjälp.

På grund av vad sålunda anförts och med biträdande av Kungl. Maj:ts förslag i fråga om medelsanvisningen till ifrågavarande ändamål för nästa budgetår hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 237 och II: 378 — såvitt de avse medelsanvisningen under förevarande anslag — till *Bidrag till stipendier för utbildande av diakoner för kyrklig och social tjänst* för budgetåret 1956/57 anvisa ett anslag av 10 000 kronor;

b) i anledning av motionerna I: 237 och II: 378, såvitt de icke behandlats under a), i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad utskottet på grund av motionerna anført.

49:o) **Bidrag till svenska ekumeniska nämnden.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 53, s. 78), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till svenska ekumeniska nämnden* för budgetåret 1956/57 anvisa ett anslag av 25 000 kronor.

Akademier m. m.

50:o) **Bidrag till svenska akademien.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 54, s. 79), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till svenska akademien* för budgetåret 1956/57 anvisa ett anslag av 2 300 kronor.

51:o) **Vetenskapsakademien: Bidrag till forskningsinstitutet för experimentell fysik.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 55, s. 79 och 80), vilket innebär en anslagshöjning med 35 500 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vetenskapsakademien: Bidrag till forskningsinstitutet för experimentell fysik* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 493 500 kronor.

52:o) **Vetenskapsakademien: Bidrag till naturvetenskaplig forskning i Övre Norrland.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 56, s. 80 och 81), vilket innebär en anslagshöjning med 1 800 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vetenskapsakademien: Bidrag till naturvetenskaplig forskning i Övre Norrland* för budgetåret 1956/57 anvisa ett anslag av 63 200 kronor.

53:o) **Vetenskapsakademien: Bidrag till vetenskaplig verksamhet i övrigt.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 57, s. 81—83), vilket innebär en anslagshöjning med 31 600 kronor, varav 30 000 kronor för ökat statligt stöd åt verksamheten vid Bergianska trädgårdens botaniska avdelning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vetenskapsakademien: Bidrag till vetenskaplig verksamhet i övrigt* för budgetåret 1956/57 anvisa ett anslag av 88 500 kronor.

54:o) **Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien: Riksantikvarieämbetet och statens historiska museum m. m.: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 58, s. 83—88), vilket innebär en anslagshöjning med 160 600 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1956/57, vidtaga den änd-

ring i personalförteckningen för de under vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien lydande riksantikvarieämbetet och statens historiska museum m. m., som föranledes av vad departementschefen anført;

b) godkänna följande avlöningsstat för de under vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien lydande riksantikvarieämbetet och statens historiska museum m. m., att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1956/57:

A v l ö n i n g s s t a t

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	677 400
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	300
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal..	536 500
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	298 800
Summa kronor 1 513 000	

c) till *Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien: Riksantikvarieämbetet och statens historiska museum m. m.*: Avlöningar för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 1 513 000 kronor.

55:o) Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien: Riksantikvarieämbetet och statens historiska museum m. m.: Omkostnader. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 59, s. 88—91), vilket innebär en anslagshöjning med 73 100 kronor, varav 60 000 kronor såsom bidrag till verksamheten vid det år 1955 upprättade laboratoriet för radioaktiv datering, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien: Riksantikvarieämbetet och statens historiska museum m. m.*: Omkostnader för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 318 800 kronor.

56:o) Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien: Riksantikvarieämbetet och statens historiska museum m. m.: Inredning och utrustning. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 60, s. 91 och 92), vilket innebär en anslagsminskning med 5 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien: Riksantikvarieämbetet och statens historiska museum m. m.*: Inredning och utrustning för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 60 000 kronor.

57:o) **Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien: Bidrag till avlöningar inom landsantikvarieorganisationen.** Kungl. Maj:t har (punkt 61, s. 92—94) föreslagit riksdagen att till detta ändamål för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 450 000 kronor.

I samband härmed har utskottet till behandling förehått två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Franzon m. fl.* (I: 93) och den andra inom andra kammaren av fröken *Vinge m. fl.* (II: 95), i vilka hemställts att riksdagen måtte — under uttalande av att en landsantikvarietjänst bör inrättas i Stockholms län från och med den 1 juli 1956 — anvisa härför erforderliga medel för budgetåret 1956/57.

Förevarande anslag, som första gången uppförts å riksstaten för budgetåret 1955/56 och därvid ersatt det äldre anslaget till bidrag till avlöning åt landsantikvarier, är uppfört med 365 000 kronor. Efter förslag av Kungl. Maj:t i propositionen 1955: 68 har riksdagen beslutat godkänna nya grunder för statens bidrag till avlöningar inom landsantikvarieorganisationen. Bestämmelserna i ämnet, vilka meddelats i kungörelsen 1955: 317, innebär bland annat, att landsantikvarie skall vara anställd hos organisation med kulturminnesvårdande uppgifter, att landsantikvaries verksamhetsområde i regel skall vara visst län, att statsbidrag må utgå till avlöning åt såväl landsantikvarie som, efter medgivande av riksantikvarieämbetet, amanuens i landsantikvariedistrikt, att statsbidrag till avlöning åt landsantikvarie utgår med viss procent av den kontanta lönen i löneklass 33 å löneplan nr 1 i statens grundlöneförordning, nämligen med 66 ²/₃ procent, om statsbidrag utgår jämväl till avlönande av amanuens, och eljest med 90 procent, att statsbidrag till avlönande av amanuens utgår med 50 procent av den kontanta lönen i löneklass 23, att från fastställt statsbidrag skall avräknas avkastningen av förefintlig, anvisad lönefond, försåvitt denna ej överlämnats till statskontoret med rätt för statsverket att disponera avkastningen, att statsbidrag för visst budgetår utbetalas av riksantikvarieämbetet efter årets utgång samt att förskott å statsbidraget må under löpande år utbetalas med högst 90 procent av det belopp, vartill bidraget kan beräknas komma att uppgå. Ur anslaget utgår, förutom statsbidrag enligt de i det föregående redovisade grunderna, jämväl bidrag till en antikvarie i Visby, en landsantikvarie i Borås och en museiföreståndare i Varberg.

Kungl. Maj:ts förslag innebär en anslagshöjning med 85 000 kronor, i huvudsak betingad av automatiska utgiftsökningar. En av Stockholms läns landstings förvaltningsutskott ingiven framställning, biträdd av riksantikvarieämbetet, om inrättande av en landsantikvarietjänst i Stockholms län från och med den 1 juli 1956 har icke biträttts av departementschefen.

Till stöd för det i *motionerna I: 93* och *II: 95* gjorda yrkandet har framhållits bland annat följande.

I det år 1954 avgivna betänkandet angående landsantikvarieorganisationen förordades uttryckligen, att Stockholms län, som nu saknar landsantikvarie, i sin helhet bildar eget landsantikvariedistrikt.

I underdånigt utlåtande den 2 december 1954 över detta betänkande underströk länsstyrelsen i Stockholms län angelägenheten av att länet i likhet med andra län erhåller egen landsantikvarie. I samband därmed framhöll länsstyrelsen, att det i länet finnes stort intresse för denna sak.

I propositionen nr 68/1955 förklarade emellertid departementschefen, att han med hänsyn till vissa å s. 18—19 i propositionen refererade allmänna uttalanden av länsstyrelserna i Uppsala och Södermanlands län samt Upplands fornminnesförening och Södermanlands hembygdsförbund ej för det närvarande ansåg sig böra förordna inrättande av något särskilt av Stockholms län bestående landsantikvariedistrikt.

Riksdagens statsutskott uttalade i viss motsats härtill vid behandlingen av propositionen (utlåtande nr 74/1955 s. 11), att »vidkommande frågan om bildande av ett landsantikvariedistrikt för Stockholms län torde det böra ankomma på vederbörande lokala intressen att taga initiativ i ärendet». Detta uttalande godkändes sedermera av riksdagen.

I anslutning till detta uttalande av riksdagen beslöt Stockholms läns landsting den 7 oktober 1955 enhälligt att dels i princip svara för den del av kostnaderna för avlönande av en landsantikvarie i länet ävensom för biträdeshjälp, lokalkostnader och övriga expenser, som icke täckes av statsmedel, dels utse tre representanter, däribland landstingets ordförande, i ett Stockholms läns kulturminnesråd, vilket råd skulle få till uppgift att vara huvudman för landsantikvariern. Rådet skulle i övrigt bestå av en representant för länsstyrelsen samt en representant för en var av Upplands fornminnesförening, Södermanlands hembygdsförbund samt samfundet S:t Erik med landshövdingen som självskrivna ordförande. Under hänvisning till landstingets beslut har förvaltningsutskottet hemställt om inrättande av en landsantikvarietjänst i Stockholms län från och med den 1 juli 1956.

Förvaltningsutskottets framställning har tillstyrkts av länsstyrelsen i Stockholms län och riksantikvarieämbetet.

I statsverkspropositionen år 1956, bilaga 10, s. 93, har emellertid departementschefen — under erinran om att frågan om inrättande av ett särskilt av Stockholms län bestående landsantikvariedistrikt prövades förra året och att något förslag då ej ansågs böra föreläggas riksdagen om inrättande av ett dylikt distrikt — uttalat, att han på grund härav ansåg sig icke böra tillstyrka landstingets framställning i ämnet.

Vi vilja betona, att inrättandet av en landsantikvarietjänst i Stockholms län är — särskilt med hänsyn till de möjligheter man därigenom vinner att bereda erforderligt ökat stöd åt de många livaktiga fornminnes- och hembygdsföreningarna i länet — en angelägenhet av betydande vikt och stort allmänt intresse.

Utskottet tillstyrker att förevarande anslag för budgetåret 1956/57 i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag upptages med ett belopp av 450 000 kronor. Vidkommande det i motionerna I: 93 och II: 95 framställda yrkandet får utskottet framhålla följande.

I det betänkande angående landsantikvarieorganisationen (SOU 1954: 26), som låg till grund för Kungl. Maj:ts till 1955 års riksdag avlätna och

av riksdagen bifallna proposition i ämnet (1955: 68), konstaterades bland annat, att det i praktiken visat sig mest ändamålsenligt att låta ett landsantikvariedistrikt omfatta samma territoriella område som länet. Utvecklingen hade också lett till att landsantikvariedistriktet i regel kommit att sammanfalla med länen. Utredningen förordade i princip denna distriktsindelning. Som en logisk konsekvens följde enligt utredningen, att även Stockholms län, som saknade landsantikvarie, borde erhålla rätt att bilda ett eget landsantikvariedistrikt. Utredningen ansåg sig emellertid icke kunna taga något initiativ i detta hänseende. Det borde ankomma på vederbörande lokala intressen att avgöra, om ett distrikt borde bildas, och i så fall skapa de härför erforderliga organisatoriska och ekonomiska förutsättningarna. Så länge detta icke skett förutsatte utredningen att riksantikvarieämbetet liksom hittills skulle bära det direkta ansvaret för den kulturminnesvårdande verksamheten inom Stockholms län. Frågan om landsantikvariedistriktets omfattning behövde enligt utredningens uppfattning icke nödvändigtvis sammankopplas med verksamhetsområdet för de organisationer, som vore huvudmän för landsantikvarier. Det förekomme på vissa håll, att en huvudmannaorganisationens verksamhetsområde vore större än vederbörande landsantikvariedistrikt och att en dylik organisation således utövade verksamhet inom flera län.

Beträffande Stockholms län uttalade departementschefen i ovannämnda proposition, att han för det dåvarande icke ansåge sig bära förorda inrättandet av ett särskilt av detta län bestående landsantikvariedistrikt. I sitt av riksdagen godkända utlåtande (1955: 74) framhöll statsutskottet, vidkommande denna fråga, att det torde bära ankomma på vederbörande lokala intressen att taga initiativ i ärendet.

Med anledning av de nu motionsvis framställda yrkandena vill utskottet understryka den principiella ståndpunkt utskottet redan i följ intagit till landsantikvarieorganisationens framtida utformning, innebärande bland annat, att landsantikvariedistrikt i regel borde sammanfalla med län, och Stockholms län följaktligen vid lämplig tidpunkt bilda eget landsantikvariedistrikt och erhålla egen landsantikvarie. Utskottet förutsätter, att Kungl. Maj:t har sin uppmärksamhet riktad på detta spörsmål och framlägger förslag i ämnet, så snart Kungl. Maj:t finner att organisatoriska och andra förutsättningar föreligga för genomförande av en dylik anordning.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

- a) med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 93 och II: 95 — såvitt de avse medelsanvisningen — till *Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien: Bidrag till avlöningar inom landsantikvarieorganisationen* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 450 000 kronor;

b) i anledning av motionerna I: 93 och II: 95, såvitt de icke behandlats under a), i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad utskottet på grund av motionerna anfört.

58:o) **Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien: Statens historiska museum m. m.: Underhåll och ökande av samlingarna.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 62, s. 94 och 95), vilket innebär en anslagshöjning med 2 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien: Statens historiska museum m. m.: Underhåll och ökande av samlingarna* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 52 000 kronor.

59:o) **Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien: Riksantikvarieämbetet: Vård och underhåll av fornlämningar och byggnadsminnesmärken.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 63, s. 95—101), vilket innebär en anslagsminskning med 8 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att å Kungl. Maj:ts och kronans vägnar mottaga den av departementschefen angivna donationen av Mälsåkers slott m. m.;

b) till *Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien: Riksantikvarieämbetet: Vård och underhåll av fornlämningar och byggnadsminnesmärken* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 247 000 kronor.

60:o) **Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien: Riksantikvarieämbetet: Fornminnesinventering.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 64, s. 101 och 102), vilket innebär en anslagsminskning med 15 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien: Riksantikvarieämbetet: Fornminnesinventering* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 180 000 kronor.

61:o) **Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien: Ostasiatiska arkeologiska samlingarna: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 65, s. 102 och 103), vilket innebär en anslagshöjning med 4 300 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för de under vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien lydande ostasia-

tiska arkeologiska samlingarna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1956/57:

A v l ö n i n g s s t a t

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	35 800
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	18 600
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	12 600

Summa kronor 67 000

b) till *Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien: Ostasiatiska arkeologiska samlingarna: Avlöningar* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 67 000 kronor.

62:o) **Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien: Ostasiatiska arkeologiska samlingarna: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 66, s. 103), vilket innebär en anslagshöjning med 600 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien: Ostasiatiska arkeologiska samlingarna: Omkostnader* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 6 500 kronor.

63:o) **Akademien för de fria konsterna med konsthögskolan: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 67, s. 104—106), vilket innebär en anslagshöjning med 30 500 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1956/57, vidtaga den ändring i personalförteckningen för akademien för de fria konsterna med konsthögskolan, som föranledes av vad departementschefen anfört;

b) godkänna följande avlöningsstat för akademien för de fria konsterna med konsthögskolan, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1956/57:

A v l ö n i n g s s t a t

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	235 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	52 600
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	38 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	67 000

Summa kronor 392 600

c) till *Akademien för de fria konsterna med konsthögskolan: Avlöningar* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 392 600 kronor.

64:o) **Akademien för de fria konsterna med konsthögskolan: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 68, s. 106), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Akademien för de fria konsterna med konsthögskolan: Omkostnader* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 89 700 kronor.

65:o) **Akademien för de fria konsterna med konsthögskolan: Undervisningsmateriel m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 69, s. 107 och 108), vilket innebär en anslagsminskning med 5 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Akademien för de fria konsterna med konsthögskolan: Undervisningsmateriel m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 57 800 kronor.

66:o) **Akademien för de fria konsterna med konsthögskolan: Stipendier m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 70, s. 108 och 109) föreslagit riksdagen att till detta ändamål för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 35 000 kronor.

I samband härmed har utskottet till behandling förehaft

dels en inom andra kammaren av herr *Nihlfors* väckt motion (II: 27), vari hemställts att riksdagen måtte besluta att till Akademien för de fria konsterna med konsthögskolan: Stipendier m. m. för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 36 200 kronor,

dels ock en inom andra kammaren av herr *Johansson* i Stockholm väckt motion (II: 410), vari hemställts, att riksdagen till Akademien för de fria konsterna med konsthögskolan: Stipendier m. m. för budgetåret 1956/57 anvisar ett reservationsanslag av 45 000 kronor.

Beträffande motiveringen för de motionsvis gjorda yrkandena får utskottet hänvisa till motionerna.

Ur förevarande anslag, som nu är uppfört med 30 000 kronor, skall enligt av Kungl. Maj:t meddelade bestämmelser utgå, bland annat, 13 800 kronor till kostbidrag åt mindre bemedlade elever.

Kungl. Maj:ts förslag innebär en ökad medelsanvisning till nämnda kostbidrag av 5 000 kronor.

Utskottet. Till kostbidrag åt mindre bemedlade elever är under förevarande anslag uppförd en särskild anslagspost. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag uppräknades denna post för budgetåret 1955/56 med 3 800 kronor

till 13 800 kronor. Utskottet finner med tillfredsställelse att Kungl. Maj:t funnit möjligt att för budgetåret 1956/57 föreslå en ytterligare uppräknig av posten med 5 000 kronor. Då tilldelningen under anslaget sålunda avsevärt höjts de senaste budgetåren finner sig utskottet icke böra biträda vare sig det i motionen II: 27 eller det i motionen II: 410 framförda yrkandet.

Utskottet hemställer förty,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag ävensom med avslag å motionerna II: 27 och II: 410, till *Akademien för de fria konsterna med konsthögskolan: Stipendier m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 35 000 kronor.

67:o) **Musikaliska akademien med musikhögskolan: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 71, s. 109—115), vilket innebär en anslagshöjning med 148 200 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1956/57, vidtaga de ändringar i personalförteckningen för musikaliska akademien med musikhögskolan, som föranledes av vad departementschefen anfört;

b) godkänna följande avlöningsstat för musikaliska akademien med musikhögskolan, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1956/57:

A v l ö n i n g s s t a t

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	400 400
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	4 560
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	473 900
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	169 140

Summa kronor 1 048 000

c) till *Musikaliska akademien med musikhögskolan: Avlöningar* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 1 048 000 kronor.

68:o) **Musikaliska akademien med musikhögskolan: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 72, s. 116 och 117), vilket innebär en anslagshöjning med 13 100 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Musikaliska akademien med musikhögskolan: Omkostnader* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 65 500 kronor.

69:o) **Musikaliska akademien med musikhögskolan: Inköp och bindning av böcker och musikaler samt underhåll och vård av instrument.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 73, s. 117 och 118), vilket innebär en anslagshöjning med 3 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Musikaliska akademien med musikhögskolan: Inköp och bindning av böcker och musikaler samt underhåll och vård av instrument* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 38 000 kronor.

70:o) **Musikaliska akademien med musikhögskolan: Stipendier m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 74, s. 118), vilket innebär en anslagshöjning med 10 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Musikaliska akademien med musikhögskolan: Stipendier m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett anslag av 40 000 kronor.

Uppskjutna frågor

71:o) Beträffande vad Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen under följande punkter, nämligen

punkten 3: Riksarkivet: Avlöningar,

punkten 4: Riksarkivet: Omkostnader, samt

punkten 75: *Musikaliska akademien med musikhögskolan: Inredning och utrustning av nya lokaler*

avgiver utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket utskottet härmed får för riksdagen

anmäla.

Stockholm den 13 mars 1956

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet ha närvarit från första kammaren: herrar Karl Andersson, Gustaf Karlsson, Ohlon, Leander, Näsgård, Gillström, Näsström, Hesselbom, Sundelin, Einar Persson, Birger Andersson, Thun, Sunne och Arrhén; samt

från andra kammaren: herrar Skoglund i Doverstorp, Ward, Malm-borg i Skövde, Andersson i Malmö, Rubbestad, Hoppe, fröken Elmén, herrar Petterson i Degerfors, Widén, Johansson i Mysinge, fröken Vinge, herrar Blidfors, Andreasson, fröken Karlsson och fröken Olsson.

Reservationer

1) vid punkten 7 (Kungl. biblioteket: Avlöningar) av fröken Vinge;

2) vid punkten 48 (Bidrag till stipendier för utbildande av diakoner för kyrklig och social tjänst)

a) av herrar Karl Andersson, Gustaf Karlsson, Leander, Gillström, Näsström, Einar Persson, Birger Andersson, Thun, Ward, Andersson i Malmö och Petterson i Degerfors, vilka ansett att utskottets yttrande och hemställen bort ha följande lydelse:

»Förevarande anslag finnes uppfört å riksstaten sedan budgetåret 1948/49. Från och med budgetåret 1953/54 ha för elever vid vissa fackutbildningsanstalter vidgade möjligheter beretts att erhålla statlig studiehjälp från det å riksstaten uppförda anslaget till Studiebidrag och stipendier åt lärjungar vid allmänna läroverk m. fl. läroanstalter. Föreskrifter i ämnet ha utfärdats genom kungörelse den 5 juni 1953 (SFS 530/1953). Det ankommer på Kungl. Maj:t att bestämma på vilka läroanstalter kungörelsen skall äga tillämpning.

Kungl. Maj:t har uppenbarligen icke funnit skäl att bland dessa läroanstalter upptaga svenska diakonskolan utan för nästkommande budgetår föreslagit att å riksstaten oförändrat upptages ett särskilt stipendieanslag till utbildande av diakoner för kyrklig och social tjänst.

Utskottet biträder den uppfattning, varåt Kungl. Maj:t sålunda givit uttryck, och ansluter sig jämväl beträffande medelsanvisningen till vad Kungl. Maj:t föreslagit. Utskottet är därför icke berett att tillstyrka det i motionerna I: 237 och II: 378 framställda yrkandet.

Utskottet hemställer förty,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 237 och II: 378, till *Bidrag*

till stipendier för utbildande av diakoner för kyrklig och social tjänst för budgetåret 1956/57 anvisa ett anslag av 10 000 kronor;»

b) av herrar *Hesselbom* och *Blidfors* samt fröken *Olsson*, vilka ansett att utskottet bort avstyrka bifall till såväl Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag som till de i ämnet väckta motionerna och förty hemställa,
att riksdagen må avslå Kungl. Maj:ts förevarande förslag ävensom motionerna I: 237 och II: 378.

3) vid *punkten 53* (Vetenskapsakademien: Bidrag till vetenskaplig verksamhet i övrigt) av

- a) herr *Ohlson*;
- b) fröken *Elmén*;

4) vid *punkten 59* (Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien: Riksantikvarieämbetet: Vård och underhåll av fornlämningar och byggnadsminnesmärken) av herrar *Einar Persson* och *Blidfors*.
